

9 FEBRUARI 2021

REFU INTERIM BEANTWOORDT JULLIE VRAGEN

EEN OVERZICHT VAN DE VRAGEN TIJDENS HET WEBINAR 'VRIJWILLIGERSWERK, OOK VOOR MENSEN MET EEN MIGRATIE-ACHTERGROND: INSPIRERENDE PRAKTIJKVOORBEELDEN' EN HET ANTWOORD VAN REFU INTERIM

INHOUD

1	Hoe kan je je organisatie kandidaat stellen om vrijwilligers te ontvangen?	2
1.1	Ligt je organisatie in (de omgeving van) de steden waar we actief zijn (Gent, Sint-Niklaas, Lokeren, Brugge, Oostende, Kortrijk, Menen, Wevelgem, Wervik, Harelbeke en Leuven)?	2
1.2	Ligt je werking in een regio waar we niet actief zijn?	2
2	Hebben jullie standaardformulieren zoals functiekaart vrijwilliger (peilen naar interesses van de vrijwilliger), evaluatieformulier, ... Zo ja, kunnen we deze ook verkrijgen?	2
3	Hoe werkt Refu Interim samen met bijvoorbeeld de vrijwilligerswerkingen van lokale besturen (stad Gent, ...)	3
4	In welke mate is taalkennis belangrijk? Moeten ze al een basis NL of FR of ENG spreken?	3
5	Hoe gaat het werking nu in de corona tijd? Hoe kunnen wij nieuwkomers in corona tijden motiveren voor de vrijwilligerswerk en kunnen zij iets geschikt vinden?	3
6	Is de vrijwilligersvergoeding terecht of niet. De ene organisatie geeft het wel, de andere kan het niet, gaat de intrinsieke motivatie niet overruled worden door de financiële zaak, zeker als je al leeft van een laag inkomen, zo ja is dat dan een probleem of niet?	3
7	Waar ligt de grens tussen vrijwilligerswerk en een 'echte job'? Ik denk dat het de bedoeling is dat deze mensen op termijn op de reguliere arbeidsmarkt terechtkomen en een echt loon willen verdienen? Wordt hier ook aandacht aan gegeven?	4
8	Doen jullie ook evenementen die maar enkele dagen duren? Bijvoorbeeld een sportevenement voor een 6de leerjaar in schoolcontext (tegen officiële vrijwilligersvergoeding)	4
9	Begeleidt Refu Interim ook de organisaties naar een inclusievere werking?	5
10	Hoe lang duurt het om het opstarten van zo'n samenwerking ook effectief te laten uitrollen? Is er een kennismakingsmoment tussen al de betrokken partijen?	5

11	Is er een overzicht van verdeling in types vrijwilligerswerk dat momenteel populair is bij mensen die via jullie aan de slag gaan als vrijwilliger?	5
12	Zijn ook sociaal-culturele verenigingen partner?	5
13	Je sprak van drempels voor nieuwkomers om vrijwilligerswerk in organisaties te doen: heb je daar een ophijsting van?	6
14	Zijn die infokaartjes voor startende vrijwilligers ergens beschikbaar voor andere organisaties?	6
15	Werken jullie soms samen met burenhulporganisaties?	6

1 Hoe kan je je organisatie kandidaat stellen om vrijwilligers te ontvangen?

1.1 Ligt je organisatie in (de omgeving van) de steden waar we actief zijn (Gent, Sint-Niklaas, Lokeren, Brugge, Oostende, Kortrijk, Menen, Wevelgem, Wervik, Harelbeke en Leuven)?

Je wilt graag met onze vrijwilligers samenwerken? Neem dan contact op [via e-mail](#). Of rechtstreeks met de collega's in de [desbetreffende steden](#). Dan kijken we samen hoe we het beste kunnen samenwerken!

1.2 Ligt je werking in een regio waar we niet actief zijn?

Kijk dan zeker eens of er een opvangcentrum in de buurt is, of zorg dat je organisatie gekend is bij trajectbegeleiders of MO-leerkrachten van het Agentschap Integratie en Inburgering, bij leerkrachten die Nederlands geven aan anderstaligen, bij de vrijwilligerscentrale in je stad, etc.

Op de vrijwilligersdatabanken van het [Steunpunt Vrijwilligerswerk](#) of van [Give a Day](#) kan je ook vacatures aanmaken, en daarin aanduiden dat 'mensen die geen Nederlands kennen' of 'mensen die Nederlands willen oefenen' welkom zijn.

2 Hebben jullie standaardformulieren zoals functiekaart vrijwilliger (peilen naar interesses van de vrijwilliger), evaluatieformulier, ... Zo ja, kunnen we deze ook verkrijgen?

Omdat wij ondertussen meer dan 1000 actieve vrijwilligers hebben, werken wij met een database in eigen beheer, waarin we alle vrijwilligers én organisatie registreren. Deze database biedt ons de leidraad voor een 'intakegesprek', waar we naast de registratie en het capteren van praktische informatie (persoonsgegevens, bereikbaarheid, beschikbaarheid, mobiliteit, ...) vooral ook doorvragen op

- 1 (werk)ervaring in thuisland en/of België
- 2 interesses, talenten, hobby's en passies
- 3 dromen en ambities voor de toekomst.

Ook de vraag 'waarom wil je vrijwilligerswerk doen' helpt om de vrijwilliger-in-spe beter te oriënteren en te matchen.

Een 'sjabloon' intakeformulier kan opgevraagd worden via [e-mail](#). Leg misschien kort uit wie je bent en waarvoor je dit formulier zou willen gebruiken!

Voor organisaties waar we mee samenwerken gebruiken we een standaard-evaluatieformulier. Het evalueren van de vrijwilligers en hun ervaringen, doen we mondeling (telefonisch, face to face). Hier is het vooral belangrijk door te vragen en geen genoegen te nemen met een 'goed'. Maak duidelijk dat kritische feedback welkom is, en dat je daar alleen maar kan uit leren.

3 Hoe werkt Refu Interim samen met bijvoorbeeld de vrijwilligerswerkingen van lokale besturen (stad Gent, ...)

Deze vraag werd nog mondeling beantwoord op het einde van de webinar - [zie opname webinar](#).

4 In welke mate is taalkennis belangrijk? Moeten ze al een basis NL of FR of ENG spreken?

Deze vraag werd nog mondeling beantwoord op het einde van de webinar - [zie opname webinar](#).

5 Hoe gaat het werking nu in de corona tijd? Hoe kunnen wij nieuwkomers in corona tijden motiveren voor de vrijwilligerswerk en kunnen zij iets geschikt vinden?

Deze vraag werd nog mondeling beantwoord op het einde van de webinar. Hier wensen we nog mee te geven dat – uit onze ondervinding – nieuwkomers niet gemotiveerd moeten worden om vrijwilligerswerk te doen. Veel van onze vrijwilligers snakken naar sociaal contact, naar een manier om 'uit hun kot' en isolement te komen en staan te popelen om vrijwilligerswerk te doen. Helaas zijn de plaatsen waar vrijwilligerswerk mogelijk is momenteel beperkt.

6 Is de vrijwilligersvergoeding terecht of niet. De ene organisatie geeft het wel, de andere kan het niet, gaat de intrinsieke motivatie niet overruled worden door de financiële zaak, zeker als je al leeft van een laag inkomen, zo ja is dat dan een probleem of niet?

Of een vrijwilligersvergoeding voorzien kan worden of niet, is eerst en vooral afhankelijk van het interne beleid van de organisatie waar de vrijwilligers vrijwilligerswerk doen. Als organisatie vragen wij zoveel mogelijk 'onze' vrijwilligers op dezelfde manier te behandelen als de andere vrijwilligers.

Voor ons is een vrijwilligersvergoeding dus zeker geen vereiste om samen te werken. Toch merken we dat het concept 'vrijwilligerswerk' – zoals wij het kennen en zoals het bij ons ook in wetgeving is gegoten – voor sommige mensen met een migratieachtergrond geen tastbaar of gekend begrip is. Ook zijn veel organisaties, cultuur- en kunst- en theaterhuizen, sportclubs, jeugdverenigingen en vrijetijdsorganisaties onbekend, en zo vaak ook onbemind. Hierdoor is de drempel om zich te engageren en de eerste stap te zetten, voor sommige mensen groter.

Het betalen van een vrijwilligersvergoeding is een vorm van appreciatie dat vele mensen wél over die eerste drempel heen helpt. Door mensen eerst via 'vergoed' vrijwilligerswerk in de werking binnen te brengen, en dan in te zetten op een warm onthaal, kennismaking met de werking en andere vrijwilligers, ontstaat zo een band met de organisatie die kan uitmonden in een echt engagement, waarbij vergoedingen minder belangrijk worden en de win-win op vele andere vlakken voelbaar is. Bovendien zijn heel wat van de vrijwilligers die nog niet

zo lang in België zijn, heel dankbaar voor het extraatje dat ze voor hun engagement krijgen, omdat velen zich vaak (nog) in een financieel krappe situatie bevinden.

Zeker bij zwaar (fysiek) vrijwilligerswerk, groot engagement en verantwoordelijkheden, of lange dagen kan een vrijwilligersvergoeding ervoor zorgen dat mensen niet het gevoel hebben 'gratis arbeid' te leveren. Stel je altijd de vraag wie het werk zou doen als er geen vrijwilligers beschikbaar zouden zijn – als dan het antwoord jobstudenten of interimkrachten het antwoord is, kan die vrijwilligersvergoeding er misschien wel af?

PS: forfaitaire en reële onkostenvergoedingen kunnen niet met elkaar gecombineerd worden. Vervoersonkosten én forfaitaire vrijwilligersvergoeding wel. Er gelden maximumbedragen, die jaarlijks aangepast worden. Voor verdere informatie, zie website van [Steunpunt Vrijwilligerswerk](#).

7 Waar ligt de grens tussen vrijwilligerswerk en een 'echte job'? Ik denk dat het de bedoeling is dat deze mensen op termijn op de reguliere arbeidsmarkt terechtkomen en een echt loon willen verdienen? Wordt hier ook aandacht aan gegeven?

Refu Interim ziet vrijwilligerswerk zeker als een hefboom om ook op professioneel vlak stappen te kunnen nemen. De meeste vrijwilligers die bij ons zijn ingeschreven, combineren vrijwilligerswerk vaak met Nederlandse les en een inburgeringscursus, en zitten dus nog in de fase voor het effectieve 'werk zoeken'. Anderen – maar zeker een minderheid – werken al en doen vrijwilligerswerk omdat ze in het weekend leuke dingen willen doen en de stad, haar organisaties én nieuwe mensen willen leren kennen.

We zien het zeker als onze rol om bij iemand die reeds veel vrijwilligerswerk deed, op termijn ook samen met deze persoon te kijken welke stappen er gezet kunnen worden naar echte tewerkstelling, hoe wij daarin kunnen ondersteunen en hoe het vrijwilligerswerk gevaloriseerd kan worden. Voor vrijwilligers die actief bij ons waren en die steeds positieve feedback kregen over hun vrijwilligersengagement zijn we graag referentiepersoon, en moedigen we hen aan om niet alleen het vrijwilligerswerk mee op te nemen in hun CV, maar ons zeker ook als referentie op te geven. Soms schrijven we ook aanbevelingsbrieven. We sturen vrijwilligers ook door naar andere bestaande tewerkstellingspartners en -projecten, en krijgen ook wel vaak vraag van bedrijven of organisaties naar bepaalde profielen.

Soms leidt vrijwilligerswerk ook rechtstreeks naar een betaalde job. Of motiveren we organisaties om ook na te denken over andere manieren om onze vrijwilligers in de organisatie een plek te geven (via aanwerving, beroepsverkennde- en beroepsinlevingsstages, interimjob, studentenjobs, etc.).

Via nieuwe projectmiddelen van Fedasil zijn we momenteel een workshopreeks aan het uitwerken om onze vrijwilligers die nog in asielpcedure zitten en in opvang verblijven in die zoektocht naar werk en als nieuwkomer op de Belgische arbeidsmarkt te versterken. We hopen deze zaken in de toekomst ook in ons reguliere werking te kunnen aanbieden. Want iedereen van onze vrijwilligers wil uiteindelijk doorgroeien naar een echte, waardevolle job.

8 Doen jullie ook evenementen die maar enkele dagen duren? Bijvoorbeeld een sportevenement voor een 6de leerjaar in schoolcontext (tegen officiële vrijwilligersvergoeding)

Ja, dat doen we zeker, en zetten we zelf heel hard op in. We merken dat kortstondige vrijwilligersengagementen vaak laagdrempeliger werken voor onze vrijwilligers, dan onmiddellijk een langdurig engagement in één specifieke organisatie. Bovendien zorgen die korte evenementen er ook voor dat men op veel verschillende plaatsen komt, en zo veel organisaties leert kennen.

Tot corona roet in het eten gooide, was de zomer onze drukste periode omdat we dan met heel veel theater-, film-, kunst- en muziekfestivals of sportevenementen samenwerken. Aarzel dus niet om contact met ons op te nemen [via e-mail](#) als je een evenement hebt waar je nog helpende handen voor kan gebruiken.

9 Begeleidt Refu Interim ook de organisaties naar een inclusievere werking?

Deze vraag werd nog mondeling beantwoord op het einde van de webinar - [zie opname webinar](#).

10 Hoe lang duurt het om het opstarten van zo'n samenwerking ook effectief te laten uitrollen? Is er een kennismakingsmoment tussen al de betrokken partijen?

Het kennismoment tussen beide partijen (vrijwilliger vs. organisatie) vindt meestal plaats op het moment van de start van het vrijwilligersengagement zelf. Een Refu Interim medewerker gaat dan mee ter plaatse, in functie van een warme overdracht, en om ervoor te zorgen dat er voor beide partijen een vertrouwenspersoon aanwezig is. Soms gebeurt de ontmoeting tussen organisatie en vrijwilliger(s) al op voorhand, vaak op vraag van de organisatie zelf, of in functie van een briefing, een kleine opleiding, een bredere kennismaking, etc.

Met beide partijen afzonderlijk is er – zoals ook in de webinar gezegd – een voortraject: een vrijwilliger wordt bij Refu Interim ingeschreven, doet mee aan activiteiten en oriëntatiemomenten en workshops en wordt zo klaargestoomd voor een engagement als vrijwilliger. Met elke organisatie hebben we ook een intakegesprek waarbij we kennismaken, vragen naar motivatie en enkele 'kritische' voorwaarden bespreken (vrijwilligerswerk waar men samen staat met anderen, warme ontvangst, correcte administratieve afhandeling, open en eerlijke communicatie, stimulerende omgeving). Deze afspraken worden ook onderschreven met een samenwerkingsovereenkomst.

11 Is er een overzicht van verdeling in types vrijwilligerswerk dat momenteel populair is bij mensen die via jullie aan de slag gaan als vrijwilliger?

Zelf hanteren wij 5 poules waar we de vrijwilligers in onderverdelen:

- 1 barmedewerkers
- 2 keukenmedewerkers
- 3 handige harry's (fysiek vrijwilligerswerk en bepaalde skills en métiers, technische profielen)
- 4 publiekswerkers (sociaal vrijwilligerswerk, onthaal, stewards)
- 5 zorg (ziekenhuis, woonzorgcentrum, mensen met een handicap, kinderen)

Bij een intake vragen we altijd aan te geven wat men het liefst wil doen, of om een top 3 te geven van de poules die men liefst zou willen doen. Ook kan men aangeven als er iets is wat men echt níét wil doen.

12 Zijn ook sociaal-culturele verenigingen partner?

Refu Interim werkte reeds samen met een breed spectrum aan ontvangende partners uit verschillende sectoren:

- de socio-culturele sector (VOEM vzw, Curieus, Willemsfonds, Mazereelfonds, Netwerk Bewust Verbruiken, Amnesty International, Oxfam Wereldwinkels, etc)
- de cultuursector (Kunstencentrum Vooruit, NTGent, Design Museum, kleinVerhaal, Theater aan Zee, theater Antigone, Buda Kunstencentrum, Kokopelli, Dranoeter vzw, Gent Festival van Vlaanderen, etc)

- de jeugdsector (speelpleinwerking, jeugdhuizen, kampen, etc)
- sportsector (stedelijke sportdiensten, sportevents, Golazo, Marathon van Gent, etc)
- de welzijnssector (wijkcentra, gehandicaptenzorg, daklozenopvang, etc)
- onderwijs (lagere en middelbare scholen, CVO's, etc)
- lokale besturen (stadsfeesten, stadsdiensten, wijkcentra, etc)
- etc

13 Je sprak van drempels voor nieuwkomers om vrijwilligerswerk in organisaties te doen: heb je daar een ophijping van?

Volgens een onderzoek/bevraging van drempels tot effectief vrijwilligerswerk worden door de nieuwkomers zelf naar voor geschoven :

- begrijpen niet altijd wat er met 'vrijwilligerswerk' wordt bedoeld
- vinden moeilijk de weg (waar, wanneer, wie aanspreken, welke mogelijkheden, ...)
- Nederlands onvoldoende machtig
- gezinsomstandigheden moeilijk te combineren met een engagement
- samenwerking tussen mannen en vrouwen
- Belgische cultuur is redelijk gesloten
- worden niet gevraagd, hebben geen netwerk
- veel andere stressfactoren die leven bepalen
- wisselende beschikbaarheid en moeilijk om beloftes in de toekomst te doen

De meeste zaken uit bovenstaand onderzoek (socius.net) hebben we ook wel al van onze eigen vrijwilligers gehoord. Zeker met die laatste twee puntjes moeten we rekening houden, waardoor vrijwilligersengagements vaak hobbelig zijn, men periodes heeft waarin men zich kan engageren en andere periodes niet, etc. Ook met het feit dat het concept 'vrijwilligerswerk' zoals wij het kennen, niet in alle landen dezelfde invulling krijgt of gekend is, en vaak veel vrijblijvender een vorm van naastenliefde/mantelzorg is, moet rekening mee gehouden worden.

14 Zijn die infokaartjes voor startende vrijwilligers ergens beschikbaar voor andere organisaties?

De infokaartjes die wij bij de opstart van vrijwilligerswerk meegeven (en die we in 10 talen hebben vertaald), bevatten ook specifieke 'Refu Interim'-tips, afgestemd op hoe wij werken en welke afspraken wij maken met de vrijwilligers. In de powerpointpresentatie staat een voorbeeld van zo'n kaartje. Neem dat gerust als voorbeeld, en ga er gerust zelf mee aan de slag! Extra vragen? Aarzel niet om ons te contacteren [via e-mail](#).

15 Werken jullie soms samen met burenhulporganisaties?

Refu Interim heeft nog niet samengewerkt met Burenhulp. Maar dat is zeker een optie. Tijdens de eerste lockdown schreven veel vrijwilligers zich via de stedelijke 'Helpt'-platformen in om mensen in de buurt te helpen. Hier en daar kwam het tot een match, vooral om boodschappen te doen. Maar contacteer ons gerust [via e-mail](#) als je ergens nog samenwerkingsmogelijkheden ziet.

~~~~~
COLOFON

Refu Interim
info@refuinterim.be